

TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING
RIVOJLANISH SABABLARI

Shanazarova Shaxzada Ilyasovna,

Nukus davlat texnika universiteti “Ma'lumotlarni uzatish tizimlari va tarmoqlari”
kafedrası assistent o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'limda raqamli texnologiyalari, ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning rivojlanish sabablari keltirilgan va yoritilgan.

Tayanch so'zlar: axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli texnologiyalar, ta'lim resurslari, media-kompetentsiya.

Annotation. This article presents and covers the reasons for the development of digital technologies in education, digital technologies in the educational system.

Key words: information and communication technology, digital technology, educational resources, media competence.

So'nggi yillarda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi jamiyatdagi global o'zgarishlarning ajralmas qismiga aylandi.

“Raqamli O'zbekiston — 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorini[1] amalga oshirishda muhim o'rin egallaydi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) bilimlarni olish, saqlash va uzatish usullarini sezilarli darajada o'zgartirdi. Maktablar, universitetlar va qo'shimcha ta'lim muassasalari o'quv jarayoni samaradorligini oshirish uchun raqamli vositalarni tobora ko'proq joriy qilinmoqda. Ushbu hodisaning sabablari masalasi tizimli tahlilni talab qiladi.

Ta'limda raqamli texnologiyalarning rivojlanishining asosiy sabablaridan biri bu jamiyatning tez o'zgarishi. Bilim jamiyati, axborot davri va globallashtirish shaxsning vakolatiga yangi talablarni belgilaydi. Zamonaviy talaba quyidagilarga qodir bo'lishi kerak:- axborot oqimida harakat qilish;- tanqidiy fikrlash;- kundalik va kasbiy faoliyatda raqamli vositalarni qo'llash.

COVID-19 pandemiyasi, raqamli savodxonlik va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish zarurligini oshirdi, masofaviy ta'limni joriy etish uchun katalizator bo'ldi.

Texnologiyalarning uzluksiz rivojlanishi ta'lim sohasiga bevosita ta'sir qiladi. Bozorga tobora takomillashib borayotgan raqamli vositalar kirib kelmoqda: - interaktiv platformalar (Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams);- o'quv dasturlari va simulyatorlar;- ta'lim o'yinlari va VR / AR texnologiyalari; - shaxsiylashtirilgan ta'limda sun'iy intellekt (AI).

Gadgetlar va internetning keng mavjudligi "istalgan joyda va istalgan vaqtda" o'rganish imkoniyatlarini ochadi.

Zamonaviy pedagogika tobora faol va interaktiv o'qitish usullariga e'tibor qaratmoqda. An'anaviy ma'ruzalar kuyidagilarga yo'l beradi:- loyiha faoliyati; - aralash ta'lim;-individual ta'lim traektoriyalari; -raqamli baholash va fikr-mulohazalar.

Raqamli texnologiyalar ushbu yondashuvlarni amalga oshirish va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish uchun zarur vositaga aylanmoqda. Iqtisodiyotni raqamlashtirish yangi kasbiy ko'nikmalarni talab qiladi. Bunga javoban davlat ta'lim standartlari raqamli savodxonlik, dasturlash, media-kompetentsiyani o'z ichiga olgan holda yangilanadi. Davlat dasturlari (raqamli maktab, raqamli iqtisodiyot) raqamli ta'lim infratuzilmasini shakllantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, ish beruvchilar bitiruvchilardan zamonaviy raqamli vositalarga ega bo'lishni tobora ko'proq kutmoqdalar, bu esa ta'lim muassasalarini kurslarning metodikasi va mazmunini yangilashga undaydi.

Raqamli texnologiyalar quyidagilarga imkon beradi:- ta'limni individuallashtirish; - moslashuvchan o'qitishni amalga oshirish; - talabalarning rivojlanishini tezda kuzatib boring; - muntazam jarayonlarni avtomatlashtirish (sinov, ishni tekshirish); - ta'lim resurslari va xalqaro dasturlarga kirishni kengaytirish.

Ushbu afzalliklar o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga va uning zamonaviy dunyo ehtiyojlariga javob berishiga yordam beradi.

Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi o'zaro bog'liq sabablarning butun majmuasi bilan bog'liq. Ta'limning raqamli o'zgarishi vaqtinchalik hodisa emas, balki insonni yuqori texnologiyali dunyoda hayot va mehnatga tayyorlashga qaratilgan barqaror tendentsiyadir. Ushbu rivojlanish malakali uslubiy, tashkiliy va axloqiy qo'llab-quvvatlash bilan birga bo'lishi muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 05.10.2020 yildagi PF-6079-son
2. Shanazarova Shaxzada Ilyasovna "Ta'limda raqamli texnologiyalar" kursini o'qitishda interaktiv resurslardan foydalanishimkoniyatlari TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTLARI 2025, 4-SON
3. Shanazarova Shaxzada Ilyasovna "Interaktiv elektron darslikni yaratishga qo'yiladigan talablar" TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTLARI 2025, 5-SON